

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
TTTT - TV

TLTK

B16,C19

2025

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
BỘ MÔN CHẨN ĐOÁN HÌNH ẢNH

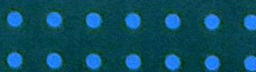
Chủ Biên: PGS.TS.BS. Nguyễn Duy Hùng

CHẨN ĐOÁN X-QUANG
CHẨN THƯƠNG XƯƠNG KHỚP

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
BỘ MÔN CHẨN ĐOÁN HÌNH ẢNH
Chủ biên: PGS.TS.BS. Nguyễn Duy Hùng

CHẨN ĐOÁN X-QUANG
CHẨN THƯƠNG XƯƠNG KHỚP

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC
HÀ NỘI - 2025

CHỦ BIÊN:

PGS.TS.BS. Nguyễn Duy Hùng

THAM GIA BIÊN SOẠN:

PGS.TS.BS. Lê Thanh Dũng

TS.BS. Nguyễn Đình Minh

ThS. BS. Nguyễn Hà Khương

ThS.BS. Nguyễn Thị Hải Anh

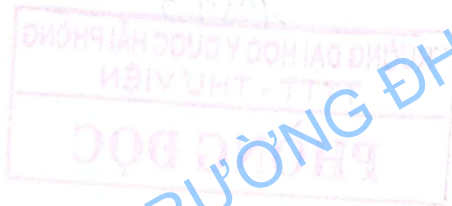
ThS.BS. Vương Kim Ngân

ThS.BS. Phạm Thu Huyền

ThS.BS. Nguyễn Thị Huyền

ThS.BS. Nguyễn Thị Tâm

BSNT. Nguyễn Đức Sơn

THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐHY DƯỢC HẢI PHÒNG

LỜI GIỚI THIỆU

Chấn thương xương, khớp là tổn thương thường gặp hàng ngày từ các phòng khám ở tuyến y tế cơ sở đến các bệnh viện trung ương. Để chẩn đoán tổn thương xương, khớp do chấn thương, hiện nay có nhiều phương pháp chẩn đoán hình ảnh có thể áp dụng bao gồm: X-quang thường quy, siêu âm, chụp cắt lớp vi tính, cộng hưởng từ. Trong đó, X-quang thường quy tuy là phương pháp cổ điển nhất được áp dụng từ năm 1897, hai năm sau khi nhà vật lý Wilhelm Conrad Rontgen phát minh ra tia X, nhưng cho đến nay vẫn là phương pháp được chỉ định đầu tiên và có hiệu quả chẩn đoán nhất đối với tổn thương xương, khớp do chấn thương. Siêu âm, chụp cắt lớp vi tính và cộng hưởng từ là những phương pháp mang tính chất bổ trợ sau X-quang thường quy.

Cuốn "*Chẩn đoán X-quang chấn thương xương khớp*" đã tổng hợp lại các kiến thức về kỹ thuật chụp; các tổn thương xương, khớp do chấn thương một cách tỷ mỉ và cách tiếp cận tổn thương trên phim chụp bằng lý thuyết phối hợp hình minh họa là một tài liệu đào tạo bổ ích cho các bác sỹ chuyên ngành Chẩn đoán hình ảnh đồng thời là tài liệu tham khảo cần thiết đối với các bác sỹ lâm sàng chuyên ngành Xương, Khớp.

Nhằm đóng góp cho công tác đào tạo và phổ biến kiến thức nhóm tác giả tham gia biên soạn đã cùng với chủ biên, PGS.TS.BS. Nguyễn Duy Hùng, giảng viên chẩn đoán hình ảnh chuyên ngành cơ - xương - khớp, đã giành nhiều thời gian và tâm huyết để hoàn thành cuốn sách này; tuy nhiên trong quá trình biên soạn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Chúng tôi xin trân trọng giới thiệu cuốn sách tới các bạn học viên chuyên ngành Chẩn đoán hình ảnh và các bác sỹ chuyên ngành Xương, Khớp, mong các đọc giả tiếp nhận và đóng góp ý kiến để lần tái bản sau được hoàn thiện tốt hơn.

PGS.TS.BS. Nguyễn Duy Huệ

*Nguyên phó chủ tịch Hội Điện quang và Y học hạt nhân Việt Nam
Nguyên chủ nhiệm Bộ môn CDHA - Trường Đại học Y Hà Nội
Nguyên chủ nhiệm khoa CDHA - Bệnh viện Hữu Nghị Việt Đức*

LỜI NÓI ĐẦU

Chấn thương xương, khớp là bệnh lý thường gặp trong thực hành lâm sàng. Mặc dù đã có những phương pháp chẩn đoán hình ảnh mới như chụp cắt lớp vi tính, cộng hưởng từ, nhưng X-quang vẫn được coi là phương pháp thăm khám đầu tay trong bệnh cảnh chấn thương xương, khớp bởi tính phổ biến, thời gian thăm khám nhanh, giá thành rẻ và quen thuộc với cả bác sỹ chẩn đoán hình ảnh và bác sỹ lâm sàng. Tuy nhiên, hình ảnh 2D, độ tương phản phần mềm kém là những nhược điểm có thể gây bỏ sót tổn thương chấn thương xương, khớp trên phim chụp X-quang. Chính vì vậy, những hiểu biết về tư thế chụp, giải phẫu, các hình ảnh tổn thương, giả tổn thương trên X-quang đóng vai trò quan trọng trong chẩn đoán. Bên cạnh đó, các phương pháp thăm khám chẩn đoán hình ảnh khác như siêu âm, cắt lớp vi tính, cộng hưởng từ cũng thường được chỉ định như các phương pháp thăm khám bổ sung cho X-quang nhằm cung cấp thêm thông tin về tổn thương trên X-quang và tổn thương không quan sát được trên X-quang. Từ những lý do trên, chúng tôi biên soạn cuốn sách này với mong muốn cung cấp thêm một tài liệu tham khảo về chẩn đoán X-quang chấn thương xương, khớp cho các học viên sau đại học chuyên ngành chẩn đoán hình ảnh và các bác sỹ lâm sàng chuyên ngành chấn thương.

Cuốn sách bao gồm chín chương với nội dung tập trung vào kỹ thuật X-quang bao gồm giải phẫu, các tư thế chụp, các tổn thương trong chấn thương xương, khớp trên phim X-quang. Đồng thời, các phương pháp thăm khám tiếp theo như siêu âm, cắt lớp vi tính, cộng hưởng từ cũng được trình bày sơ lược giúp người đọc có thêm hiểu biết về các chỉ định thăm khám tiếp theo sau X-quang.

Chúng tôi xin giới thiệu cuốn sách này tới quý bạn đọc và xin chân thành đón nhận tất cả các ý kiến đóng góp/ phê bình dành cho cuốn sách.

Hà Nội, tháng 3 năm 2025

Chủ biên

PGS.TS.BS. NGUYỄN DUY HÙNG

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	3
Lời nói đầu.....	5
Chương 1. CHẤN THƯƠNG KHỚP VAI VÀ ĐẦU GÀN XƯƠNG CÁNH TAY	
<i>Nguyễn Duy Hùng</i>	7
Chương 2. CHẤN THƯƠNG ĐẦU XA XƯƠNG CÁNH TAY, KHỚP KHUYẾT VÀ ĐẦU GÀN XƯƠNG QUAY, XƯƠNG TRỤ	
<i>Lê Thanh Dũng, Nguyễn Thị Huyền</i>	44
Chương 3. CHẤN THƯƠNG ĐẦU XA XƯƠNG QUAY, XƯƠNG TRỤ, KHỚP CỔ TAY VÀ BÀN TAY	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Nguyễn Hà Khương</i>	70
Chương 4. CHẤN THƯƠNG KHUNG CHẬU VÀ ĐẦU GÀN XƯƠNG ĐÙI	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Phạm Thị Huyền</i>	117
Chương 5. CHẤN THƯƠNG ĐẦU XA XƯƠNG ĐÙI, KHỚP GỐI VÀ XƯƠNG CHÀY, XƯƠNG MÁC	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Nguyễn Thị Hải Anh, Nguyễn Thị Tâm</i>	163
Chương 6. CHẤN THƯƠNG CỔ CHÂN VÀ BÀN CHÂN	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Phạm Thu Huyền</i>	201
Chương 7. CHẤN THƯƠNG CỘT SỐNG	
<i>Nguyễn Đình Minh, Vương Kim Ngân</i>	255
Chương 8. CHẤN THƯƠNG XƯƠNG KHỚP Ở TRẺ EM	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Vương Kim Ngân</i>	315
Chương 9. LIÊN XƯƠNG VÀ BIẾN CHỨNG CỦA GÃY XƯƠNG	
<i>Nguyễn Duy Hùng, Nguyễn Đức Sơn</i>	335